

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom)

Oslo 12. mai 2025

Høring av markedsanalyse, åpning av bredbåndsnettene

Forbrukerrådet har i en årrekke arbeidet for økt konkurranse, valgfrihet og et større mangfold av tjenester i bredbåndsmarkedet. Vi er derfor glade for at det nå legges til rette for åpning av bredbåndsnettene¹.

Dagens bredbåndsmarkeder er preget av lokale monopoldannelser, høye priser og lav kundetilfredshet. Dette fører ikke bare til et dårlige tilbud, men bidrar også til at det etableres parallelle bredbåndsnett, noe som verken er samfunnsøkonomisk lønnsomt eller miljøvennlig. Regningen for overbygging vil da også til slutt havne hos forbruker.

Forbrukerrådets hovedpunkter kan oppsummeres slik:

- Forbrukerrådet støtter planene om å åpne nettene. Samtidig må en åpning føre til faktisk konkurranse og et bedre tilbud til forbrukere.
- Det må sikres at koblingssalg, tekniske hindre og krav om kostbart utstyr ikke undergraver konkurransen og fører til høye byttebarrierer.
- Åpning av nettene må følges av aktivt og koordinert tilsyn, samt sanksjoner ved eventuelle brudd på prinsippene. Sluttbrukermarkedet må også følges nøye.
- Forbrukere må sikres god informasjon om tilbud der de bor. Deling av relevant informasjon bør pålegges aktørene via forskrift.

Forbrukerrådet vil også vise til tidligere innspill som danner et viktig bilde av utfordringer og hva en frivillig regulering må ta hensyn til:

¹ «Foreslår å avregulere bredbåndsmarkedet» 24. mars 2025:

<https://nkom.no/aktuelt/foreslar-a-avregulere-bredbandsmarkedet> og <https://nkom.no/ekom-markedet/nye-analyser-av-bredbandsmarkedene/horing-av-markedsanalyse>

- Rapport: Forbrukerutfordringer i markedet for høyhastighetsbredbånd 21. februar 2018².
- Forbrukerrådets innspill til "Stortingsmelding 28 (2020-2021) Vår felles digitale grunnmur – mobil-, bredbånds- og internettjenester." 27. april 2021³.
- Forbrukerrådets innspill til forslag til ny ekomlov, ny ekomforskrift og endringer i nummerforskriften 15. Oktober 2021⁴.
- Forbrukerrådets høringsuttalelse om analyse av grossistmarkedet for tilgang til faste aksessnett. 2. Oktober 2023⁵.

Åpningen må føre til faktisk konkurranse

Overordnet støtter Forbrukerrådet Nkoms forslag til prinsipper for åpning av nettene. Vi vil samtidig understreke at åpne nett uten økt konkurranse og reelle valgmuligheter vil gi liten eller ingen merverdi. Det må derfor sikres at åpningen skjer på vilkår som gjør det mulig for andre aktører å konkurrere i etablerte bredbåndsnett.

Det er derfor viktig at Nkom følger nøye med på hvor mange nett som faktisk åpnes og hvor mange kunder som benytter seg av muligheten til å bytte leverandør. Det bør publiseres statistikk jevnlig og ordningen bør evalueres regelmessig.

Vi oppfordrer også NKOM til å være tydelig på hvilke forventninger tilsynet har til sluttbrukermarkedet – og hvilke suksesskriterier som legges til grunn for en vellykket åpning.

Det må legges føringer for å unngå høye byttebarrierer

Det må legges føringer for å unngå innelåsende mekanismer som skaper høyere byttebarrierer og hindrer god konkurranse. Dette kan eksempelvis være koblingssalg av TV og bredbånd, tekniske hindre som gjør det vanskelig å bytte

² <https://storage02.forbrukerradet.no/media/2018/05/2018-02-28-forbrukerutfordringer-i-bredbandsmarkedet.pdf>

³ <https://storage02.forbrukerradet.no/media/2021/05/forbrukerradets-innspill-til-behandling-av-stortingsmelding-var-felles-digitale-grunnmur.pdf>

⁴ <https://www.regjeringen.no/contentassets/e09e5eeb3a334e7b892cbc850c6e91d9/annen-offentlig-etat/forbrukerradet.pdf?uid=Forbrukerr%C3%A5det>

⁵ <https://storage02.forbrukerradet.no/media/2023/10/2023-10-02-horingssvar-forbrukerradet-bredbandsmarkedet.pdf>

mellom leverandører og tjenester, eller høye byttekostnader ved endring av utstyr.

Vi mener også det i større grad bør legges krav til åpenhet og krav knyttet til å begrense kryss-subsidiering av tjenester. Dette for å for å øke konkurranse på enkelttjenester, gjøre det enklere å sammenlikne for forbrukere og redusere barrierer for utfordrere i markedet.

Behov for tilsyn og god informasjon til sluttbrukere

Skal åpningen av nettene lykkes må det føres aktivt tilsyn med etterlevelsen av prinsippene, slik at nettene faktisk åpnes i tråd med intensjonen bak ordningen.

Erfaringer fra andre markeder tilsier også at det er behov for aktivt og koordinerte tilsyn i sluttbrukermarkedet, og at lovbrudd får kjente og faktiske konsekvenser. Vi har blant annet fra strømmarkedet sett hvordan aktører som har brutt lovverk og lurt forbrukere har fått holde på i lang tid uten sanksjoner. Dette har bidratt til å skape et marked preget av lav tillit, høye priser og forbrukerfiendtlige avtaler.

Vi mener videre at en åpning av nettene må inkludere god informasjon til forbruker knyttet til tilgjengelige tilbud på bostedsadresse, pris, bindingstider med mer for at åpningen skal lykkes. God og lett tilgjengelig prisinformasjon er avgjørende for velfungerende konkurranse.

Regjeringen presiserte også behov for en sammenligningstjeneste, i privat eller offentlig regi, i stortingsmeldingen «Vår felles digitale grunnmur» 2020-21⁶. Dette er ikke omtalt eller presisert i høringen. Deling av nødvendig informasjon bør pålegges aktørene via forskrift, slik praksis er blant annet med Strømpris.no og Finansportalen i dag.

Vennlig hilsen

Forbrukerrådet

Inger Lise Blyverket

Direktør

Finn Lützow-Holm Myrstad

Fagdirektør

⁶ Side 101: «Regjeringen mener at det er behov for bedre informasjon til forbrukerne om tilbud og priser for bredbånd.»

<https://www.regjeringen.no/contentassets/e8441e5b035a4e18bbebf74737530c2f/no/pdfs/stm202020210028000dddpdfs.pdf>